

αρχηγός

αρχηγός, ο, ουσ. [*<αρχ. ἀρχηγός <αρχή + ἡγοῦμαι>*], ο αρχηγός. **1.** αυτός που, λόγω οικονομικής, πνευματικής ή σωματικής υπεροχής, θεωρείται ο πρώτος μέσα σε μια παρέα, την οποία και κατευθύνει: «ο αρχηγός είπε πως θα πάμε σήμερα στα μπουζούκια». (Λαϊκό τραγούδι: *παίζαν οι μικρότεροι κλέφτες κι αστυνόμους κι ήταν **αρχηγός** η Αργυρώ. Και φωτιές ανάβαμε στους απάνω δρόμους τ' Άι Γιάννη ήτανε θαρρώ*). **2α.** ως επιφών. **αρχηγέ!** φιλική ή τιμητική προσφώνηση σε άτομο που αναγνωρίζουμε την αξία του, την ανωτερότητά του και του δίνουμε το προβάδισμα: «περάστε αρχηγέ, καθίστε!». **β.** λέγεται και με ειρωνική διάθεση: «τι γίνεται, ρε αρχηγέ, πάλι χωρίς δουλειά είμαστε!». Συνών. *αφεντικό!* (3α, β) / *γιατρέ!* (3α, β) / *γίγαντα!* (4α, β) / *δάσκαλε!* (4α, β) / *καπετάνιε!* (4α, β) / *μάστορα!* (4α, β) / *μεγάλε!* (9α, β) / *ντόκτορ!* (3α, β) / *στρατηγέ!* / *τσιφ!* (3α, β) ·

- *αρχηγού παρόντος* (πάσα αρχή παυσάτω), όταν βρίσκεται ο αρχηγός, κάπου παύει να υφίσταται κάθε άλλη εξουσία: «αρχηγού παρόντος εσύ θα κάνεις μόκο || εσύ δε θα εκφέρεις γνώμη, γιατί αρχηγού παρόντος πάσα αρχή παυσάτω».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας